

Bymiljøpakken

SAKSFRAMLEGG

Handlingsprogram 2025-2028

Bakgrunn for saken

Styringsgruppen for Bymiljøpakken legger med dette fram sitt handlingsprogram for perioden 2025-2028. I arbeidet med handlingsprogrammet er det tatt utgangspunkt i [Bypakke Nord-Jæren](#) (nå Bymiljøpakken) behandlet i fylkestinget 9. desember 2014 og i Stortinget 30. mars 2017, Byvekstavtale for Nord-Jæren 2019-2029, gjeldende Nasjonal transportplan 2025-2036 (NTP) og tidligere gitte politiske føringer.

Handlingsprogram 2025-2028 gir en retning på hvordan staten, ved Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet, Rogaland fylkeskommune og kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg ønsker å arbeide videre med Bymiljøpakken.

Programmet er basert på foreliggende føringer og faglig grunnlag, og viser hvordan partene vil prioritere bruk av investeringsmidlene som regionen disponerer gjennom Bymiljøpakken og byvekstavtalen.

År én og to i handlingsprogrammet (2025 og 2026) er retningsgivende, dog avhengig av endelige vedtak i Storting (statsbudsjettet). År tre til fire (2027-2028) er veiledende.

Det største enkeltprosjektet i handlingsprogram 2025-2028 er Bussveien korridor 1. Andre store prosjekter i handlingsprogrammet er Sykkelstamvegen, E39 Osli-Hove og Transportkorridor Vest. Også mindre tiltak som bedrer forholdene for gående og syklende er en viktig del av handlingsprogrammet.

Arbeidet med handlingsprogrammet

Handlingsprogrammet rulleres årlig og omtaler spesielt de prosjektene som prioriteres i kommende fireårsperiode. Avtalepartene leverer oppdaterte investeringsplaner i løpet av våren. Styringsgruppen drøfter forslag til handlingsprogram i perioden september-oktober. Etter behandling i Styringsgruppen sendes handlingsprogrammet til lokalpolitisk tilslutning. Handlingsprogrammet for neste planperiode er først endelig og gjeldende etter at det er behandlet i politisk styringsgruppe.

Sekretariatet legger frem egen sak om inntektsforutsetningene i Handlingsprogram 2025-2028 for styringsgruppen.

Forventet måloppnåelse

Handlingsprogrammet skal sikre bidrag til måloppnåelse, med et investeringsvolum som er innenfor de tilgjengelige finansielle rammene.

Nullvekstmålet

Bymiljøpakken styres etter nullvekstmålet. Nullvekstmålet er: **«I byområdene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtrafikk, sykling og gange.»**

Nullvekstmålet måles gjennom ulike indikatorer. Byindeksen, som er basert på et antall trafikkregistreringspunkter på Nord-Jæren, er Bymiljøpakkens hovedindikator for å måle nullvekstmålet. Byutredningen som ble gjennomført for Nord-Jæren konkluderte med at prosjektene i Bymiljøpakken ikke alene er nok til å nå nullvekstmålet. Byvekstavtalen har derfor sett på andre virkemidler for å nå målene. Trafikkregulering og parkering har stor betydning på kort sikt, samtidig som at arealbruk i tråd med prinsippene for samordnet areal- og transportplanlegging har stor langsiktig betydning.

De prosjekter som vil bidra mest til bedre fremkommelighet for gåing, sykkel og kollektivtransporten er bussveisystemet, sykkelstamvegen, kollektivtraseen SUS/UiS-Diagonalen-Jåttå, samt alle programområdetiltakene, inkludert Oalsgata og Dusavikveien. For næringstrafikken vil Transportkorridor Vest, Tverrforbindelsen Fv. 505 Foss Eikeland-E39, E39 Smiene-Harestad og E39 Ålgård-Hove være viktige bidrag.

Økonomi

Handlingsprogram 2025-2028 gir en detaljert oversikt over de økonomiske rammene som er lagt til grunn for perioden.

Inntekter 2025-2028

I tabellen nedenfor vises en oversikt over inntektene som styringsgruppen legger til grunn for perioden 2025–2028.

Inntekter - mill. kr	(i mill 2024-kr)			
	2025	2026	2027	2028
Bompenger	1 012	992	992	962
Post 30 statlig bidrag E39 Ålgård-Hove				
Post 30 statlig bidrag E39 Smiene- Harestad				
Post 63 Statlig bidrag Bussveien	672	508	993	789
Post 30 Statlige midler til kollektiv-, gang- og sykkeltiltak	345	328	165	-
Post 66 Belønningsmidler	267	267	267	267
Post 66 Reduserte bompenger	97	97	97	97
Post 66 Bedre kollektivtilbud	97	97	97	97
Post 66 Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk	58	58	58	58
Post 66 Tilskudd til fjerning av rushtidsavgift	58	58	58	58
Post 73 Stasjons- og knutepunktutvikling	96	4		
Mva.	321	271	365	293
Alternativ finansiering				
Sum inntekter	3 003	2 676	3 092	2 621

Statlige bidrag

Post 30 - Programområdetiltak på riksveg

Prosjektet Sykkeltamvegen er fullfinansiert av statlige programområdemidler. Kollektivtrasé – fv. 510 SUS/UiS - Diagonalen - Jåttå finansieres også under post 30.

Post 63 - Særskilte tilskudd til store kollektivprosjekt

Bussveien er omfattet av denne ordningen. Eventuelle kostnadsøkninger må håndteres som en del av porteføljestyringen av avtalen. Det statlige tilskuddet ble i revidert statsbudsjett 2023 økt til 54 prosent uten tilbakevirkende kraft.

Post 66 – Belønningsmidler

- Ordinære belønningsmidler

Byvekstavtalen slår fast at belønningsmidlene skal brukes i tråd med det overordnede målet i byvekstavtalen. Avtalen forplikter partene i avtaleområdet til å nå målet om nullvekst i personbiltransporten. Belønningsmidlene skal stimulere til bedre fremkommelighet, miljø og helse i storbyområdene.

- Reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud

Tilskuddet kommer som en følge av regjeringens bompengeforlik. Bussveien ligger til grunn for beregningen av halvparten av tilskuddet i denne posten, men tilskuddet kommer som en årlig utbetaling i perioden 2020-2029. Midlene overføres til Rogaland fylkeskommune.

Den andre halvparten benyttes til å rekvirere mindre bompenger til fylkeskommunale prosjekter enn forutsatt.

- Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk

Tilskuddet kommer som en følge av regjeringens bompengeavtale. Avtaleområdet får 58 millioner 2024-kroner årlig i perioden 2020-2029 til å redusere kollektivtakster. Midlene fordeles direkte til Kolumbus i tråd med lokalpolitiske vedtak.

- Fjerning av rushtidsavgift

Tilskuddet kommer som en følge av regjeringens bompengeforlik. Avtaleområdet får 58 millioner 2024-kroner årlig i perioden 2020-2029 til å fjerne rushtidsavgiften.

Post 73 – Stasjons- og knutepunktutvikling

I handlingsprogramperioden er det satt av 185 millioner 2024-kroner til oppgradering av Sandnes stasjon. Midlene finansieres over post 73.

- Mva.-refusjon

Statlig mva-refusjon i forbindelse med bygging av prosjekter tilfaller Bymiljøpakken. Inntektsmidlene er disponible fortløpende etter at prosjektene er gjennomført.

Bompenger og annen finansiering

Bompengeneinntektene i handlingsprogrammet er beregnet i tråd med forutsetningene i Prop. 47 S, byvekstavtalen 2019-2029, bompengeforliket og oppdaterte innkrevingskostnader.

Det mulig å ta opp lån som nedbetales med bompenger opp til en maksimal gjeld på 1,5 mrd. kr. Det er ikke behov for ytterligere godkjenning fra Stortinget så lenge gjelden ikke overskrider 1,5 mrd. kr. Låneopptak skal ikke benyttes som et virkemiddel for å unngå reell prioritering i porteføljestyringen.

Det er per nå ingen andre forslag til finansiering i handlingsprogramperioden.

Kostnader 2025-2028

Midlene i handlingsprogramperioden disponeres på følgende måte:

2024-kr					
Prioritet nr	Prosjekt	2025	2026	2027	2028
	TKV rv 509 Sømmevågen - Sola skole				
	Kostnadsoverskridelser Nord-Jærenpakka*				
	Drift sekretariat	9	9	9	9
0	Bomstasjoner 38 STK				
1	Drift Kollektiv	433	433	352	376
	<i>Drift Kollektiv</i>	221	221	221	221
	<i>Økt rutefrekvens</i>	154	154	74	97
	<i>Reduserte billettpriser</i>	58	58	58	58
2	Sykelstamvegen	300	300	165	
3	Bussveien Korridor 1-4	1 245	1 030	1 719	1 375
	<i>Bussveien korridor 1 - Ruten Stavanger stasjon til og med krysset i Havnegata/Gravarsveien</i>	1 066	613	670	239
	<i>Bussveien korridor 2.1 (Stavanger St.- Sundekorssen- Bussvei/kollektivakse)</i>	141	138	602	700
	<i>Bussvei korridor 2.2 Sundekrossen - Risavika (Bussvei/kollektivakse)</i>	31	221	317	251
	<i>Kollektivakse korridor 3 (Havnegata/Gravarsveien - Vatnekrossen)</i>	3	3	57	55
	<i>Korridor 4 - Forus-Sola-Sola lufthavn - (Bussvei/kollektivakse)</i>	4	55	73	130
4	SUS/UIS-Diagonalen-Jåttå	45	28		
5	TKV rv 509 Sør-Tjora-Kontinentalveien	115	94		
6	Programområde sykkel	110	77	55	30
7	Programområde gange, miljø og trafiksikkerhetstiltak	185	114	45	5
7(1)	Oalsgata samfinansiering sykkel/gange/ts	162	70	69	90
7(2)	Rv. 44 krysstiltak Stangeland	36	47	9	8
7(3)	Dusavikveien samfinansiering sykkel/ts	50	90	95	37
8	Programområde kollektiv + øvrige kollektivtiltak	127	224	195	215
8(1)	Sandnes- og Skeiane stasjon	96	4		
9	TKV rv 509 Kontinentalveien - Sundekrossen				
10	TKV fv. 409				
11	E39 Hove-Ålgård				
11(2)	Kryss E39 Bråstein				
11(3)	E39 Hove Osli	250	95	58	
12	E39 Smiene – Harestad				
12(2)	Kulvert - Tasta - Smiene-Harestad (Nærmiljøtiltak, sykkel og gange)				
13	Fv. 505 Foss Eikeland - E39	8	10	2	
14	Planlegging Sandnes øst				
15	Figgjo-Ålgård				
16	Osli-Figgjo				
	Sum kostnader	3 171	2 625	2 774	2 145

Endringer i Handlingsprogram 2025-2028 ut over prisjustering

Prosjekt	Prosjekteier		Tidligere styringsmål	Endring	Nytt styringsmål	Begrunnelse
Sandnes og Skeiane stasjon	Jernbanedirektoratet	Hovedporteføljen	290	- 105	185	Styringsmål tatt ned etter innspill fra Jernbanedirektoratet. Styringsmål og investeringsplan som ligger i HP 25-28 gjelder Sandnes stasjon
E39 Smiene Harestad	Statens vegvesen	Hovedporteføljen	4 720	- 120	4 600	Styringsmål oppdatert i henhold til NTP 25-36
Figgjo-Ålgård	Statens vegvesen	Hovedporteføljen			3 200	Prosjektet er delt i to og styringsmål er oppdatert i henhold til NTP 25-36
Osli-Figgjo	Statens vegvesen	Hovedporteføljen	4 340	2 970	4 110	
Musegata-Paradisstasjon	Stavanger kommune	Programområde sykkel	7	3	10	Ved utlysning viser det seg at prosjektet blir dyrere
Kongsgata	Stavanger kommune	Programområde kollektiv	59	39	218	Slått sammen prosjektene. Økning skyldes dårlige grunnforhold i Kongsgata. Dette krever annen løsning for vann og avløp enn det som var planlagt.
Klubbgata	Stavanger kommune	Programområde kollektiv	119,96			

Programområdene

For å ta høyde for usikkerhet i pågående prosjekter, er det valgt å begrense igangsettelse av nye prosjekter i programområdene sykkel og gange og trafikkisikkerhet i denne rulleringen av HP.

Det er lagt opp til en buffer på 15 prosent av gjenstående midler for henholdsvis Sykkel og gange, mens for TS er bufferen på 8,6 prosent av gjenstående midler. Dette gjør at man foreslår seks nye prosjekter på sykkel, fem nye prosjekter på gange og to nye prosjekter på TS. For kollektiv har man store deler av totalrammen udisponert og det er foreslått fem nye prosjekter innenfor kollektiv.

I tillegg er det i programområdet sykkel satt av 20 mill. kr fordelt på fem år til mindre tiltak på hovedsykkelnettet. Sekretariatet tildeler midler til mindre sykkeltiltak innenfor årets ramme. Dette forutsetter at tiltakene oppfyller kriteriene for mindre sykkeltiltak og at medlemmene i administrativ koordineringsgruppe enstemmig har gitt sitt samtykke.

Nye prosjekter er markert mørk grønn i handlingsprogrammet. I tabellene for de ulike programområdene vises i tillegg forslag til prosjekter med høy måloppnåelse som per nå ikke har finansiering i Bymiljøpakken.

Likviditet 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
Estimert bankbeholdning ved årets start	1 634	1 486	1 542	1 860
Inntekter	3 023	2 680	3 092	2 621
Kostnader	3 171	2 625	2 774	2 145
Estimert bankbeholdning ved årsslutt	1 486	1 542	1 860	2 336
Akkumulert lånebehov	0	0	0	0

Prioriteringer

Basert på mål i byvekstavtalen og økonomiske rammer som de ligger i dag, har styringsgruppen lagt opp til en prioritering av tiltak i handlingsprogrammet som skal bygges og planlegges i perioden.

Handlingsprogrammet har en nærmere omtale av de aktuelle tiltakene. Prioriteringene er basert på vurderinger av måloppnåelse og finansielt handlingsrom, men også på vurderinger med tanke på regionens samlede planleggingskapasitet, entreprenørmarkedet og konsekvenser for trafikkavviklingen på Nord-Jæren.